

навчання працівників психологічним прийомам спілкування всередині служби зайнятості; формування системи форм та методів матеріальної, трудової, статусної мотивації при управлінні персоналом та застосування їх на практиці.

Мотиваційний чинник в органах служби зайнятості потребує вдосконалення, а саме: створення комфортних умов праці; реорганізації навчання та підвищення кваліфікації, які б не мали формального значення; створення у кожного працівника відчуття власної приналежності до організації; врахування керівництвом думки колективу; надання працюючим повної інформації про справи та перспективи Державної служби зайнятості; підвищення престижу статусу займаних посад працівниками; надання можливості реалізувати працівником себе як особистості. Втілення у життя запропонованих заходів дозволить підвищити інтерес працівників служби зайнятості до праці.

Стегней М.І.

доктор економічних наук,
професор, декан факультету економіки,
управління та інженерії

Літур І.В.

кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри фінансів

*Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна*

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

На сьогоднішній день місцеві бюджети посідають важливе місце в економічному та соціальному житті суспільства, що знаходить відображення у різноманітних зв'язках, які виникають у процесі їх формування та використання. Суттєвого значення набуває використання місцевих бюджетів як найдієвішого інструменту управління економікою і важливої основи фінансового забезпечення повноважень держави та місцевих органів влади у процесі виконання їхніх повноважень.

Нині вирішальне значення для забезпечення фінансової основи місцевого самоврядування мають здебільшого доходи місцевих бюджетів.

На жаль, сучасний стан місцевих бюджетів виглядає не найкращим чином, що заважає виконанню покладених на органи місцевої влади складних завдань: мізерність власних дохідних джерел, майже повна залежність від державного бюджету, непрозорість бюджетних відносин у наданні фінансової допомоги з центру, відсутність стимулів у додатковому одержанні доходів та економічному витрачанні бюджетних коштів.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану формування та ефективного використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів в умовах децентралізації фінансових ресурсів.

На сучасному етапі розвитку економіки України, питання, пов'язані з особливостями формування доходів місцевих бюджетів мають важливе практичне значення. Це пов'язано, насамперед, з процесом децентралізації бюджетної системи України. Адже фінансова децентралізація є однією з фундаментальних умов незалежності та життєздатності органів місцевої влади. Це означає, що кожен орган влади повинен володіти своїми фінансовими джерелами, достатніми для організації управління економікою і соціальною сферою на своїй території. Місцеві бюджети – це важлива ланка фінансової системи, яка передбачає розподіл та перерозподіл валового внутрішнього продукту (ВВП) між галузями економіки, верствами населення й територіями з метою підвищення ефективності економіки та добробуту громадян [5].

Сутність фінансового забезпечення місцевих органів влади являє собою сукупність заходів щодо акумуляції, розподілу та використання фінансових ресурсів з

метою створення умов, що сприяють нормальному здійсненню економічних процесів на відповідній території, реалізації запланованих соціальних програм, проєктів, та запобіганню і усуненню порушень при використанні фінансових ресурсів. Фінансові ресурси місцевих органів влади – це фонди коштів, що створюються і використовуються на соціальний і економічний розвиток регіонів.

Фінансова незалежність місцевих органів влади є найважливішим критерієм демократичного розвитку держави. Прийняття бюджетного кодексу заклало нові підвалини для розвитку місцевої автономії та пошуку нових джерел формування доходів місцевих бюджетів відповідно до вимог Європейської хартії про місцеве самоврядування [1].

Конституцією України (стаття 142) визначено, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних та обласних рад. Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проєктів або спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби. Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування[2].

Питання децентралізації влади в Українській державі вже давно набуло першочергового значення. Планується, що з його вирішенням державотворчий процес в Україні вийде на новий етап свого розвитку. Децентралізація – це передача значних повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування. Так, аби якомога більше повноважень мали ті органи, що ближче до людей, де такі повноваження можна реалізовувати найбільш успішно. Метою політики здійснення децентралізації є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні [7].

Основними завданнями децентралізації фінансових ресурсів місцевих бюджетів і самих місцевих бюджетів є:

- передача більшості повноважень від органів виконавчої влади на рівень територіальних громад і закріплення за ними достатньої кількості фінансових ресурсів.

- чітке розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також між різними рівнями органів місцевого самоврядування.

- зміна системи оподаткування, при якій змінюються питоми надходження на користь місцевих бюджетів;

- зміну трансфертної політики;

- надання органами місцевого самоврядування більших повноважень в напрямку розробки та реалізації різноманітних програм соціально – економічного розвитку.

Зміна податкової системи на користь місцевого самоврядування забезпечить достатню наповненість для забезпечення місцевих бюджетів.

Згідно програми децентралізації фінансових ресурсів до 25% податку на доходи фізичних осіб переходить у доходи місцевих бюджетів;

- Частина податку на прибуток підприємств (від 10% до 25%)
- Екологічний податок (частково);
- Єдиний податок (повністю);
- Земельний податок (повністю)[4].

Але настає момент, коли регіони повинні запрацювати не лише формально, необхідно створити або відновити існуючі джерела існування – надходження та доходи місцевих бюджетів, які спроможна забезпечити лише реальна економіка.

Майже в кожному регіоні є чималі резерви, які потребують ефективного їх

використання. Органи місцевого самоврядування повинні звернути особливу увагу та направити всі зусилля для того, щоб наявні економічні резерви запрацювали, сприяти створенню нових, ефективних економічних суб'єктів.

Як один із варіантів - може бути запропонована розробка програми сприяння молодим, ефективним менеджерам-підприємцям, які спроможні започаткувати власну справу та гарантуватимуть її розвиток. На конкурсній основі необхідно із місцевих бюджетів надавати цільові безвідсоткові позики та сприяти наданню кредитів в різноманітних фінансових установах. Залученню до проекту повинні підлягати виключно пропозиції у виробничій сфері. Такий крок сприятиме економічному покращенню в майбутньому, залучить талановитих молодих менеджерів та створить тісну співпрацю влади із суб'єктами фізичної економіки, яка, в свою чергу, дасть поштовх розвитку всіх інших сфер діяльності, зокрема й розвитку інфраструктури.

Досягати ефективного функціонування місцевого самоврядування і використання фінансових ресурсів в Україні можна за умови подальшої децентралізації владних повноважень з одночасним розширенням фінансової автономії та поступової передачі фінансових ресурсів, які формуються у відповідних територіальних громадах, у повне володіння їх органів управління.

Необхідно чітко розподілити компетенції між органами центральної влади, регіонального та місцевого самоврядування і поступово переходити до децентралізації державних фінансів. На державному рівні повинні фінансуватися лише ті видатки, котрі пов'язані з забезпеченням загальнодержавних потреб. Фінансові проблеми місцевого рівня ефективніше вирішують місцеві органи влади за рахунок коштів власних бюджетів.

Подальші дослідження в предметній галузі можуть спрямовуватись на вдосконалення механізмів державного управління у напрямі підвищення ефективності формування та використання місцевих бюджетів з метою стійкого зростання добробуту населення.

Література: 1. Бюджетний кодекс України. – Харків : ТОВ «Одісей», 2004. – 96 с.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> 3. Володимир Гройсман. Децентралізація влади. Реформа місцевого самоврядування/ Віце-прем'єр-міністр України. Режим доступу: <http://minregion.gov.ua/attachments/content-attachments/3023/.pdf> 4. Габа І.М. «Децентралізація»- деякі плюси і мінуси / І.М.Габа // РайонІнфо.- 2014.-№1.-С.5.
5. Управління фінансовими ресурсами місцевого бюджету: монографія / Л. Ф. Кондусова, І. І. Нескорородева, І. І. Алексєєнко та ін. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 289 с. (Укр. мова)
6. Фінансова система України. Наукові записки. Серія “Економіка”. Випуск 19. 7. Центр підтримки реформ/ Реформи /Децентралізація та реформа місцевого самоврядування, регіональний розвиток. Режим доступу: <http://www.centre-reform.org/reformi>

Рифяк Р.Р.

здобувач відділу регіональної фінансової політики

*ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України»,
м. Львів, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ВВЕДЕННЯ В ДІЮ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ ТА ЄС ДЛЯ АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Розвиток автомобільного ринку є стратегічно важливим питанням для економіки України. Враховуючи значну ненасиченість ринку та перенасиченість ринків Європи, Україна є зручною для інтеграції особливо з боку глобальних автомобільних корпорацій. Автомобілізація країн Європи здебільшого перевищує 500 автомобілів на 1000 чоловік, тому ринок України приваблює своїм потенціалом. Адже